

עין משפט ונר מצוה

כד:

סבר כוותיה בחדא. ולא צעי למימר דסבר כרצנן דא"כ תפשוט דמודו רצנן ברצו כנענים ומכל מקום יש לפשוט דהלכה כמותו ברצו כנענים: **לְבַתָּר** תריסר ירחי שתא ב'. פי' הן עמלן החזיר אע"ג דלא היה לריץ ליתן רק דמיהס כדמתן צפרקין (דף כח:) כל דבר שעושה ואוכל מטפל צו י"צ חדש מכאן ואילן שס דמיהן ומניחן אצל רש"י פירש שמלאן אחר י"צ חדש שנאצדו קשה דמגלן (א) שיהא בשביל כך למולא דהאוצד אינו מתיאש שסצור שהמואל יסצור שמקרוצ נאצדו ויכריז:

לפנים משורת הדין. מאשר

יעשון נפקא לן לקמן צפרקין (דף לז:) תימה דלא מיייתי קרא הכא כדמיייתי לקמן צעוצדא דר' ישמעאל ובהגולן קמא (ב"ק דף ק. ו)ש ד"ה לפנים) צעוצדא דרבי חייא במראה דינר לשולחני וגמלא רע ולקמן צסוף פרק האומנין (דף פג.) מיייתי קרא אחרינא למען תלך צדך טוים שסוא מדברי קבלה ושיצק קרא דאשר יעשון שסוא מדברי תורה וי"ל דלא מיייתי קרא דאשר יעשון אלף במקום שאחרים חייצין והוא פטור כמו במראה דינר דאחרים דצבו למילף חייצים ור' חייא דלא צעי למילף פטור ולפנים משורת הדין שילס כמו אחרים וכן צעוצדא דרבי ישמעאל דזקן ואינו לפי כבודו הוה ועשה לפנים משורת הדין כמו אחרים והכא בשמעמין דהדריניהו צתר תריסר ירחי שתא כ"ע פטורים לכך לא מיייתי קרא הכא ומ"מ משום לפנים משורת הדין צעי ליה לאהדורי כיון שאינו מתחסר ממונא אצל צסוף האומנין (סא) בהנחה שקולאי ששצרו לו החציט ועשו לו הפסד גדול משום לפנים משורת הדין אין לו להפסיד לכך מיייתי קרא למען תלך צדך טוים: **אתא** לקמיה דרב גרסי' כדמשמע צירושלמי פרק אין מעמידין ואפילו לספרים דגרסי אצ"י פריך ספיר מצטר שנתעלס מן העין דאף ע"ג דלא קיימא לן כרצ כדפרישית לעיל (דף כג: ד"ה מהרשות) מדפריך צפרק גיד הנשה (חולין דף סא: ושס) ורצ היכי אכיל צשרא מ"מ פריך ספיר דכיון דחוי המולא שהעוף השליכס שס אפילו מאן דפליג ארצ מודה הכא דאסור דאימור נטלה מעיר שרובה כנענים ומשני צעומד ורואהו שנטלה מעיר שרובה טבחי ישראל ולרב מייירי צעומד ורואהו שנטלה לפני טבחי ישראל:

הרי שאבדו בו'. ה"ה נגנצו ואע"ג דעבר על לא תגנוצ לא עבר על לאו דנצילה ובתוספתא (פ"צ דחולין) תניא צהדיא הרי שאצדו או נגנצו והכא נקט אצדו אורחא דמילתא: **שמצאן** באשפה. צפ"ק דחולין (ד' יב:) מפרש נראין דברי רבי יהודה לרבי חנניא כשמלאן באשפה שצקו שאף רבי חנניא לא פליג עליה אלא באשפה צצצית וצעוצדא דהכא שמלאן צדך צלא אשפה הוי כאשפה צצצית: **אתא** לקמיה דרבי אסי גרסי' אע"ג דצכל דוכתי חשיב רבי אמי צרישא כדאמר (גיטין דף נט:) רבי אמי ורבי אסי כהני חשיצי דלרעא דישראל אף על גב שגדול ממנו אין תימה שצא לפניו לישראל לפי שחצירו היה אצל אי גרסינן רבי אצא קשה דרבי אצא היה תלמידו של רבי אמי כדמוכח גבי נסכא דרבי אצא (שביעות דף מו.) ואין היה צא לפניו (א) (לעולם):

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

ואיצעים אימא לעולם רצנן. ובשאינה טמון ולא תפשוט מינה דמודו ליה ברצו כנענים: מי קפני כו' אינו חייב להכריז קפני. דכיון דרוצא כנענים דלמא דכנענים הוא ושלז נמי לא הויא דלא אזלי רצנן צתר רוצא צממונא: מופרש משום מליאה. דאינו חייב להכריז: ואסורה בהנאה. ולקמיה פריך א"כ מה היתר יש צמלאתה: צא ישראל ונסן סימן. יאלת מספק יין כנענים ומותרת צצתיה למולאה דכיון דרוצא כנענים נתייאשו הצעלים: ושזו צנהר צין. ומושלכין צנהר צין: דמסקיל יש צו מכשולים ולא מילאש סבר לא יוכל הנהר להוליכס חוץ למכשולים ורגילים היו לסוכרו ולנקותו ולכרותו שיטטפו מימיו וסומן שימלאס כשיסכרו אותו וינקוס: סכרו ליה. שקורין נשי"ש צנע"ץ כמו (יעציה יט) עושי שכר (א) אגמי נפש: אימא מישראל נפיל. לפיכך חייב להכריז ולא אמרי' יניח כדאמרין לעיל ברצו כנענים לרצנן: לא מילאש. שהכורה ימלאס: דצי דיסא. שמוכרים שס חטים כחושין לדייסא ורצים מציין שס: צטר תריסר ירחי שפא. מלאס: דגלדאי. רלענים: דיו. עוף שקורין אוללטו"ר והוא לשון דיה"ס: ושדיה צלנייסא דצי צר מריון. השליכמו צין דקלים של צר מריון: אסור. שמה נתחלף צנצילה: ורואסו. משנטלו עד שהשליכו: כשמלאו באשפה. שדרך נצילה להשליכה באשפה: פרגיות. גוזלות: אשנה קיצורי דאזלי ציס אזוני. מלא פקעיות של טווי למכמורות ורשתות צמקוס שהצידיין מציין: אזוני. ציידים העושים מכמורות: מתני' מלא פירוס צנלי. וסמס כלי יש צו סימן: כמוס שסא. ריקן: קוס. יש צו סימן לצעלים: צצורי פירוס. צגמ"ו מפרש סימנייהו או מנין לו מקוס: שלשה

ונתן בה סימן מהו אמר ליה יהרי אלו שלו והלא עומד וצווה נעשה כצווה על ביתו שנפל ועל ספינתו שטבעה בים ההוא דיו דשקיל בשרא בשוקא ושדיה בצנייתא דבי בר מריון אתא לקמיה דאבי א"ל זיל שקול לנפשך והא רובא דיישראל נינהו שמעת מינה הלכה כרבי שמעון בן אלעזר אפי' ברוב ישראל שאני דיו דכווטו של ים דמי והא (א) אמר רב יבשר שנתעלס מן העין אסור בעומד ורואהו: ר' חנניא מצא גדי שחוט בין טבריא לציפורי והתירוהו לו אמר רבי אמי התירוהו לו ימשום מציאה כר"ש בן אלעזר משום שחיטה כרבי חנניא בנו של רבי יוסי הגלילי דתניא (ג) הרי שאבדו לו גדיין ותרגוליו והלך ומצאן שחוטיין ר' יהודה אוסר ורבי חנניא בנו של רבי יוסי הגלילי מתיר אמר רבי נראין דברי רבי יהודה כשמצאן באשפה ודברי רבי חנניא בנו של רבי יוסי הגלילי כשמצאן בבית מדהתירוהו לו משום שחיטה רובא ישראל נינהו שמעת מינה הלכה כר"ש בן אלעזר אפי' ברוב ישראל אמר רבא רוב כנענים ורוב טבחי ישראל רבי אמי אשכח פרגיות שחוטות בין טבריא לציפורי אתא לקמיה דר' אסי ואמרי לה לקמיה דר' יוחנן ואמרי לה בי מדרשא ואמרו ליה זיל שקול לנפשך רבי יצחק נפחא אשכח קיבורא דאזלי ביה אזלויי אתא לקמיה דר' יוחנן ואמרי לה בבי מדרשא ואמרו ליה זיל שקול לנפשך: **מתני'** ואלו חייב להכריז מצא פירות בכלי או כלי כמות שהוא למעות בכיס או כיס כמות שהוא מצבורי פירות יצבורי מעות שלשה

פליג עליה אלא באשפה צצצית וצעוצדא דהכא שרשא כדאמר (גיטין דף נט:) רבי אמי ורבי אסי כהני חשיצי דלרעא דישראל אף על גב שגדול ממנו אין תימה שצא לפניו לישראל לפי שחצירו היה אצל אי גרסינן רבי אצא קשה דרבי אצא היה תלמידו של רבי אמי כדמוכח גבי נסכא דרבי אצא (שביעות דף מו.) ואין היה צא לפניו (א) (לעולם):

מסורת הש"ס

א) [לקמן ל: צרכות ו, מה: כמותות א. צ"ק טז:]; ב) [חולין מט.]; ג) חולין כה, (ז) חולין יב. [תוספתא דחולין פ"ב], (א) פי' האגמים שילדו צסה דהגיס שרשי דר"ק, (י) [דברים יד, (י) [לקמן כה.], (ח) [עין רש"י צרכות נח: ד"ה כלי אובד], (ט) זיל לישראל, ר"מ,

»

לעני רש"י

נשי"ש [אישקולושני"ט].

ערישם סכר.

אורלטו"ר [דולטו"ר].

פרס.

»

רבינו חננאל

היא וכן הא דר"ר אסי מצא חבית של יין בעיר שורבה כנעני קנקה מותר [משום] מציאה ויינה אסור אפי' בהנאה בא ישראל ונתן סימנה מותרת אפי' בשחיה למוצאה. ש"מ דברוב כנענים הרי הן שלו. והוא דאשכח ד' וזוי דציירי בסדינא בנהר בירין כו' ואסיקנא כיון דישראל כרו דאשכח סכרו ליה אימור מישראל נפול ולא מילאש. רב יהודה הוה אזיל בתריה דמר שמואל בשוקא דבי דיסא אמר ליה מצא כאן ארנקי מהו אמר ליה הרי הן שלו. בא דאשכח ונתן סימנה מהו אמר לו אם רוצה לעשות לפנים משורת הדין מחזיר כדאבהו דשמואל אשכח חמרא כמבריא ואהדרינהו בתר י"ב ירחי שתא והא דרבה דאמר ליה רב חנמן מצא ארנקי בשוקא דרבנן הרי הן שלו ואפי' הלה עומד וצווה נעשה כצווה על ביתו שנפל ועל ספינתו שטבעה בים כלומר שסם מי שטבעה ספינתו המציל ממנה הרי הן שלו ואע"פ שבעלה עומד וצווה כדאמרין המציל מוטוט של ים התורה התירוהו לו כן גם זה מותר למוצאו ש"מ אפי' ברוב ישראל. עוף הנקרא דיו שקיל בישרא ושדא בצנייתא דבי בר מריון. אסיקנא אם הוא עומד ורואה את המקום שחוטף זה הבשר ממנה והוא מישראל מותר לו דכווטו של ים [דמין] ואם לאו אסור באכילה כרב דאמר בשר כיון שנתעלס מן העין אסור באכילה. והא דרב חנניא דאשכח גדי שחוט בין טבריא לצפורי והתירוהו לו משום מציאה כר"ש בן אלעזר ומשום שחיטה כו' יוסי בר חנינא וכו' ופשוטה היא. פי' פרגיות צפרים טהורים. רב אמי אשכח פרגיות בין טבריא לצפורי וא"ל ר' יוחנן שקול לנפשך. וכן רב יצחק אשכח (פנעיות) [פנעיות] של מטה דאמר ר' יצחק אשכח קיבורי דאזיל בו אזלויי וא"ל ר' יוחנן זיל שקול לנפשך: מתני' ואלו חייב להכריז

מוסף רש"י

בשר שנתעלס מן העין. שהיה שעה אחת שלא ראהו, ואפילו היה מונח על שלחנו, אסור. שמה נתחלף צנצילה (חולין כזה).